

ZESPÓŁ SZKÓŁ
CENTRUM KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO
W SIENNICY RÓŻANEJ

Standardy ochrony małoletnich

W

**Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego
w Siennicy Różanej oraz internacie szkolnym
(wersja skrócona)**

listopad 2024 r.

Rozdział I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Celem POLITYKI OCHRONY MAŁOLETNICH w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej jest:

1. potwierdzenie stosowania STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH przyjętych w szkole;
2. zapewnienie uczniom harmonijnego rozwoju w warunkach poczucia bezpieczeństwa, akceptacji i szacunku.

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Ilekroć w POLITYCE OCHRONY DZIECI jest mowa o:

1. **szkole** – należy przez to rozumieć Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej;
2. **POLITYCE** – należy przez to rozumieć STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH w szkole;
3. **dziecku, uczniu, wychowanku, małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 lat i uczęszcza do szkoły;
4. **nieletnim** – należy przez to rozumieć dziecko poniżej 17 roku życia;
5. **pracownikach, personelu** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w szkole oraz wolontariuszy, praktykantów, osoby, z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne;
6. **wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono jeden oddział w szkole lub szkolnym internacie;
7. **rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem;
8. **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora szkoły;
9. **krzywdzeniu** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

przemoc fizyczna wobec dziecka - przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby

odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

przemoc psychiczna wobec dziecka - przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeżenie lub nieuznanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem.

wykorzystywanie seksualne dziecka - włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.

zaniedbywanie dziecka - chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

10. **prokuraturze** – należy przez to rozumieć prokuraturę rejonową właściwą wg miejsca zaistnienia przestępstwa;
11. **sądzie opiekuńczym** – należy przez to rozumieć Sąd Rejonowy, Wydział Rodziny i Nieletnich właściwy z uwagi na miejsce zamieszkania dziecka;
12. **przestępstwie** – należy przez to rozumieć w szczególności przestępstwa określone w Kodeksie karnym;
13. **przemocy domowej** – należy przez to rozumieć zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
  - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

14. **zagrożeniu dobra dziecka** – należy przez to rozumieć przypadki, w których istnieją uzasadnione powody do podejrzenia, że uczeń może być narażony na jakiegokolwiek formy zaniedbania, przemocy domowej czy inne trudne do zdefiniowania sytuacje.

Zagrożeniem dobra dziecka może być:

- zaniedbanie potrzeb życiowych dziecka, tj.: np. prawidłowa higiena, żywienie dostosowane do wieku dziecka, zapewnienie odpowiedniej odzieży;
- zaniedbanie potrzeb emocjonalnych i psychicznych dziecka (pozostawianie dziecka bez opieki lub w takiej sytuacji, że coś mu zagraża, lub sprawowanie opieki pod wpływem alkoholu), niewypelnianie zaleceń lekarskich;
- stosowanie kar fizycznych;
- surowe dyscyplinowanie dziecka przez rodziców, opiekunów;
- nieposyłanie dziecka do szkoły;
- niestosowanie się do zaleceń jednostki oświatowej co do pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku;
- sytuacja, gdy wiadomo, że w rodzinie jest założona Niebieska Karta, ale potrzeby dziecka nadal nie są zaspokajane i jego sytuacja nie uległa poprawie;
- sytuacja, gdy pomimo zastosowanej procedury i dostępnych środków wychowawczych podopieczny jednostki kontynuuje działania naruszające bezpieczeństwo, dodatkowo gdy rodzice/opiekunowie prawni odmawiają współpracy z jednostką, oraz szczególnie w sytuacji, gdy jednostce znane są inne przejawy demoralizacji;
- konflikty około rozwodowe zagrażające dobru dziecka;
- rodzic nadużywający substancji psychoaktywnych;

15. **demoralizacji** – należy przez to rozumieć, w szczególności:

- dopuszczenie się czynu zabronionego (czyli zachowania o znamionach określonych w ustawie karnej jako wykroczenie lub przestępstwo),
- naruszanie zasad współżycia społecznego,
- uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki,
- używanie alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych,
- uprawianie nierzędu.

Rozdział II

BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM

ZASADY ZATRUDNIANIA PRACOWNIKÓW W SZKOLE

1. W szkole zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w **Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym**, a w przypadku stanowisk pedagogicznych dodatkowo w **Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych**.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MAŁOLETNIICH I PERSONELU SZKOŁY

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo małychletnich podczas pobytu w szkole, monitorują sytuacje i dobrostan małychletnich.
2. Pracownicy wspierają małychletnich w pokonywaniu trudności. Pomoc im uwzględnia: umiejętności rozwojowe, możliwości i trudności wynikające z niepełnosprawności lub specjalnych potrzeb edukacyjnych.
3. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.
4. Personel w komunikacji z uczniami zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla trudności i problemów małychletnich.
5. Personel reaguje profesjonalnie i spokojnie na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa uczniów.
6. Personel daje małychletniemu prawo do odczuwania różnych emocji i mówienia o nich, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym.
7. Personel prowadzi z uczniami komunikację w sposób budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
8. Personel słucha uważnie małychletnich, udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji. W relacjach z małychletnimi stosuje zasady profesjonalnej komunikacji: stosuje aktywne słuchanie i komunikat JA.
9. Personel w procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą uczniowi poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia,

- że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u ucznia poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
10. Personel w sytuacji wymagającej interwencji wobec małoletniego mówi wyraźnie, stanowczo, stara się utrzymać spokojny ton głosu. Utrzymuje z nim kontakt wzrokowy.
  11. Personel w rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady:
    - a) nie uogólnia,
    - b) oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania, a nie człowieka,
    - c) skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi,
    - d) okazuje rozmówcy szacunek,
    - e) upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
    - f) wysłuchuje małoletniego,
    - g) mówi wprost – otwarcie wyraża swoje potrzeby, uczucia i propozycje,
    - h) udziela konkretnych informacji zwrotnych.
  12. Personel reaguje na problemy związane z dyscypliną uczniów:
    - a) rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez uczniów,
    - b) przypomina obowiązujące zasady – wyraźnie określa oczekiwane zachowania uczniów dotyczące różnych rodzajów aktywności uczniów.
  13. Personel adekwatnie dobiera metody dyscyplinowania małoletnich do ich wieku .
  14. Personel rozważnie stosuje karanie małoletnich, w sposób uzasadniony i zrozumiały dla nich, zgodny z zapisami w Statucie szkoły. Wyjaśnia małoletniemu, za co i dlaczego został ukarany.
  15. Przekazuje mu utrzymany w spokojnym tonie komunikat jasny, konkretny, wolny od stygmatyzowania ucznia, nakierowany na ocenę zachowania ucznia, a nie jego osoby.
  16. Personel informuje małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć.
  17. Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli dzieci te dążyłyby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje z wycuciem, jednak stanowczo, a także pomaga zrozumieć znaczenie osobistych granic.
  18. Personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletnich do prywatności.

19. Stale nadzoruje małoletnich , każdorazowo upewniając się, że warunki wyjazdów i wycieczek organizowanych przez szkołę, rozgrywek i meczów wyjazdowych są bezpieczne.
20. Jeśli kontakt z uczniem lub jego rodzicami jest konieczny poza godzinami pracy, powinien być on ograniczony do kwestii edukacyjnych, a właściwą formą komunikacji poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail służbowy, telefon służbowy, dziennik elektroniczny). Dopuszcza się kontakt telefoniczny lub poprzez komunikatory (np. Messenger, Whatsup) wyłącznie gdy wiadomości te dotyczą spraw szkolnych, wynikających z planu pracy szkoły. Nauczyciel decydując się na kontakt z uczniami za pomocą komunikatorów zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji w przypadku zaistnienia symptomów łamania standardów ochrony małoletnich (np. hejt, wyzwiska, obrażanie, groźby).
21. Wszelkie kontakty poza godzinami pracy powinny być przeprowadzane z poszanowaniem prywatności ucznia i nie powinny naruszać jego praw.
22. Ograniczenia nie mają zastosowania w przypadku zagrożenia dobra dziecka. W takiej sytuacji należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenia bezpieczeństwa dziecka oraz niezwłocznie sporządzić notatkę służbową z opisem zdarzenia i przekazać ją osobie odpowiedzialnej za ochronę dzieci i dyrektorowi szkoły.

ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC MAŁOLETNIICH

1. Personel nie zawstydzia, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża małoletniego.
2. Personel nie obrzuca małoletniego wyzwiskami, nie wyśmiewa i nie ośmiesza go.
3. Personel nie wytyka błędów małoletniego w sposób, który go rani.
4. Personel nie grozi małoletniemu, nie wyraża dezaprobaty wobec jego zachowania czy postępów w nauce w sposób uwłaczający jego godności i poczuciu własnej wartości.
5. Personel nie podnosi głosu na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z potrzeby zadbania o bezpieczeństwo jego lub innych.
6. Wszyscy małoletni są sprawiedliwie traktowani. Pracownicy nie dzielą ich i nie dyskryminują ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności lub zdrowie.
7. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletniego, np. takiej jak: bicie, popychanie, szturchanie.
8. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec ucznia, np. takiej jak:

- a) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu ucznia w grupie,
  - b) wyszydzanie uczniów, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
  - c) agresywne wypowiedzi lub negatywne komentarze na forach internetowych,
  - d) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających uczniów rysunków, zdjęć i filmów;
  - e) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających uczniów materiałów,
  - f) śledzenie w sieci poczynań uczniów i upublicznianie ich.
9. Personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:
- a) komentarzy na temat ciała, wyglądu, ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
  - b) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,
  - c) nie pisze do uczniów wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
  - d) nie publikuje żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o uczniach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych bez zgody zainteresowanych stron,
  - e) nie wdaje się w prywatne rozmowy uczniów w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby uczniom wyrządzić krzywdę.
10. Personel nie narusza nietykalności osobistej małoletniego. Nie zachowuje się wobec niego w sposób niestosowny, np. nie dotyka w sposób poufały i dwuznaczny.
11. Nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów z małoletnimi.
12. Szkoła uwzględnia sytuację dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, w sposób dostosowany do potrzeb dzieci przebywających na terenie szkoły lub pod jej opieką.

Rozdział III

BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIAMI

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI

1. Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku szkolnym.
2. Nauczyciele i pozostali pracownicy chronią małych i zapewniają im bezpieczeństwo.
3. Nauczyciele i wychowawcy prowadzą działania edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne, których celem jest rozwijanie u małych umiejętności niezbędnych do tworzenia prawidłowych relacji z innymi.
4. Małoletni mają obowiązek przestrzegania zasad określonych w Statucie szkoły.
5. Małoletni uznają prawo innych osób do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
6. Zachowanie i postępowanie małych wobec kolegów i innych osób nie narusza ich poczucia godności osobistej. Wszyscy są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
7. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, używanie zwrotów grzecznościowych, uprzejmość, życzliwość, poprawny, wolny od wulgaryzmów język, kontrola swojego zachowania i emocji, wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
8. Małoletni budują relacje poprzez wzajemne zrozumienie i rozwiązywanie problemów i konfliktów bez użycia siły. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
9. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów i koleżanek, oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
10. W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie.
11. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.

12. Małoletni mają prawo i obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
13. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przez innego małoletniego jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią np.: pomaga osobie pokrzywdzonej, chroni ją, szuka pomocy dla niej u osoby dorosłej.
14. Wszyscy małoletni znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych, gdzie i do kogo mogą się w szkole zwrócić o pomoc.
15. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

NIEDOZWOLONE ZACHOWANIA MAŁOLETNIICH W SZKOLE:

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób w sposób bezpośredni, pośredni i/lub wirtualny:
  - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach np.:
    - bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie,
    - wymuszenia,
    - napastowanie seksualne,
    - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
    - fizyczne zaczepki,
    - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
    - rzucanie w kogoś przedmiotami;
  - a) agresji i przemocy słownej w różnych formach np.:
    - obelgi, wyzwiska,
    - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie,
    - bezpośrednie obrażanie,
    - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie,
    - groźby;
  - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach np.:
    - poniżanie,
    - wykluczanie, izolacja, manipulowanie,
    - wulgarne gesty,
    - śledzenie, szpiegowanie,

- obraźliwe SMSy i MMSy, wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
  - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające,
  - niszczenie i/lub zabieranie rzeczy należących do innej osoby,
  - straszenie,
  - szantażowanie,
  - wysługiwanie się.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.
  3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie.
  4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i wydarzeń organizowanych w szkole.
  5. Celowe lub bezmyślne zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
  6. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych.
  7. Podejmowanie zachowań ryzykownych, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
  8. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków lub środków odurzających.
  9. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
  10. Kradzież, przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
  11. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od innych.
  12. Tolerowanie, niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów.
  13. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.
  14. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
  15. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.